

REDACȚIA:

ADMINISTRAȚIA:
Helyi ügyosztály Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concursuri, inserțiuni, precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franciTelefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 3291/1910.

Circular

cătră toate oficiile protoprezviterali și parohiali din eparhia Aradului.

Nepătrunsă de mintea omenească este voința lui Dumnezeu, iară creștinul bun cu pipasă mulțumită primește voința. Lui și cu nădejde în cereasca îndurare împlinește poruncile Lui.

Eram aproape de seceriș și holdele binecuvântate cu belșugul spicelor nutritoare erau să resplătească însutit oboseala brațelor muncitoare. Pe pajiștea verde și în poienele grase, turmele vesele sporiau nădejile de bine ale stăpânilor harnici. Crengile pomilor se plecau adânc de greutatea rodului mult promițător. Eram cu toții mulțumiți și așteptam cu bucurie vara caldă a secerișului și toamna cu rod înveselitoare.

Și atunci se întunecă ceriul, se turbură văzduhul, uraganul sălbatic își aruncă lanțurile, pământul și ceriul se împreună într'un singur nou și apoi se lasă pe pământ, nu ploaie, ci potop.

Spicele aurii și grele de rod nu mai sunt. Au fost duse de apă cu pământ cu tot și în locul lor a rămas prund și pustiu. Turmele grase de vite s'au înecat. Moșiile bogate și pline de pomi au rămas goale și sterpe, arborii din rădăcini s'au smuls și s'au învălmășit în valurile puhoiului grozav. Sate întregi au fost pustiite de furtună și de apă. Mulți oameni s'au înecat, pe prunci venind dela școală l-a prins în drum urgia și nu au mai dat față cu părinții lor în lumea aceasta. Cei rămași în viață văd pustiul în jurul lor, mizeria, sărăcia, foamea și lipsa desăvârșită s'au înstăpânit peste un colț întreg al iubitei noastre patrii și mai ales părțile locuite de Români, ale comitatului *Caras-Severin* și unele comune și de altfel sărmene din părțile Hălmagiului nostru, au suferit mânia lui Dumnezeu.

Să sărim celor nefericiți într'ajutor. Așa ne poruncește legea Mântuitorului Hristos și așa ne șoptește sufletul nostru, căci acei ce suferă sunt frați de ai noștri, români.

Iată, părintele țării, Prealuminatul și Preagloriosul Nostru Împărat și Rege Francisc Iosif I, auzind vestea îngrozitoare, îndată a trimis spre ajutorarea celor nefericiți 100 mii de Coroane, de asemenea și Înaltul Guvern al țării.

Să grăbim deci, și noi, a ne împlini datorința noastră creștinească, față de cei lipsiți.

Suntem săraci, dar bogat este milostivul, căci dania lui se va răsplăti după dreptate din partea Celui de sus.

Din puținul meu am dat și eu 500 Cor. pentru nefericiți, și acum Vă rog pe toți, iubii mei fii sufletești, primiți în inimile voastre pe cei atinși de urgie și alinați măcar în parte durerile lor prin darurile Voastre izvorite din iubirea de frate.

Să se convoace numai decât la ședință comitetele parohiale din fiecare comună bisericască și aceste comitete să voteze din banii bisericii pentru scopul atins un ajutor amăsurat stării materiale a comunei bisericesti. Tot comitetul parohial să exmită din sânul său colectanți pela toți parohienii comunei, cari vor îndemna cu tot dinadinsul pe fiecare suflet de creștin, să contribuie măcar cu 10—20 fileri pentru alinarea durerilor acelor năpăstuiți de urgia vremii. În ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel ori și în altă sărbătoare mai însemnată, să se cetească acest circulariu al nostru în toate bisericile, iar după cetirea, lui să se poarte un tas deosebit spre a aduna și cu acea ocaziune obolul milei pentru cei nefericiți.

Toate sumele intrate se vor predă conducătorilor oficiilor parohiale, cari vor compune lista completă a donatorilor și apoi sumele intrate dimpreună cu acestea liste le vor administra direct la Consistorul nostru din Arad, cel mult până la *1/14 Septembrie 1910*.

Sunt convins, că glasul meu va afla răsunet în sufletele fiilor mei sufletești și mai

ales dela inteligența, preoțimea și învățătorimea noastră aștept, ca expunând credincioșilor starea lucrurilor și arătând nefericirea, ce a ajuns o parte însemnată din populațiunea românească a patriei noastre va face tot posibilul, ca să ne arătăm vrednici de considerarea oamenilor de bine prin manifestarea faptică a iubirii noastre de lege și neam.

Cerând îndurarea Părintelui Ceresc față de cei suferinzi și binecuvântarea milostivilor dăruitori pentru alinarea suferințelor fraților lor, am rămas al Vostru tuturor

Arad, 10/23 iunie 1910.

de tot binele voitor

Joan I. Papp m. p.,

Episcopul Aradului.

Confesionalismul.

Biserica română ortodoxă a fost întotdeauna liberală înăuntrul ei și tolerantă în afară față de alte confesiuni, înțelegem aici biserica română ortodoxă de pretutindeni. Istoria îi este mărturie, că nici în regatul român nici în Bucovina, nici la noi n'au obvenit cazuri recționare și intolerante. Dinpotrivă regatul român ca o mamă bună a primit pe tot românul la sinul ei ca pe fiul ei natural și fără a-l întreba de confesiune la împărtășit în toate ale sale; iar noi cei de aici am făcut pe toți românii de alte confesiuni părtași în ale noastre. Așa s'au încuibat între români confrății nostri gr. catolici.

Eram stăpâniți de gândirea mare a românismului și acest duh stăpânitor toate le-a iertat, toate le-a suportat. În zărea acestui duh lucea figura luminată a lui Șincai, P. Maior și Klain în legăturile ce le aveau aici la noi cu apostolii redeșteptării răsăriți în sinul bisericii noastre, Moise Nicoară, Tichindeal, ș. a.

S'a stins însă acel duh din biserica unită, ei nu mai sunt biserica gr. cat. română de odinioară ci biserica catolică papistă, transformată după normele congregației de propagandă din Roma, și aceste norme nu cunosc legături de sânge, nici cultură națională, cu un cuvânt, nici un atribut al vieții comune dintre un neam divizat în două confesiuni, decât numai și numai unitatea în catolicismul papal, quis quis extra hos est inter apocrifa ponendum...

Din acest duh a răsărit propaganda catolică papală din regatul român, care prin acte false desonorează pe ierarhii răposati și vii ai bisericii ortodoxe române, ca să înstrăineze pe credincioși

de biserica lor străbună și să deschidă porțile propagandei catolice papale.

Acelaș sistem de propagandă se aplică și la noi. Pentru fapta unuia ori altuia, membru al ierarhiei noastre, săvârșită pe propria răspundere și afară de cadrele bisericești, să lucrează la înstrăinarea credincioșilor de însași biserica lor străbună, cum s'au întâmplat în timpul cel mai apropiat, când în agitațiile acelor zile s'a aruncat chiar între popor sămânța unirei. Și ciudat lucru, că în vreme ce truntașii gr. catolici sunt muți în biserica lor, în biserica noastră sunt tunete și trăsnete la cari nu putem privi cu mâinile în sin, — își descarcă veninul asupra preoțimei noastre.

Convingerea noastră a fost și este, ca fiecare confesiune să rămână la limita ei și să se desvolte în internul ei neconturbată din afară, așa numai s'ar putea întări fiecare biserică în internul ei, ca întărită să poată lua apoi parte la viața publică românească de ordine socială culturală, care este comună tuturor și în care ne unim toți prin individualitatea noastră românească. În raporturile noastre externe să se stabilească o antantă cordială, care să facă posibilă împreună lucrarea pe terenul cultural. Aceasta convingere am mărturisit-o întotdeauna și am combătut transgresiunea limitelor din ori ce parte au venit ele, căci nu cunoaștem interes mai superior decât consolidarea internă a bisericii și independența ei, deoarece credem că numai prin această biserică consolidată și pașnică poate prospera neamul românesc.

Aceasta legitimă apărare a integrității bisericii noastre ni s'a imputat de confesionalism din partea acelor cari nu țin cont de noi ca biserică ortodoxă, care întotdeauna ne-am împlinit cu eroism datoria de români, ci pretind, că numai prin scumpa lor persoană să poate manifesta poporul românesc de sub iurisdicția noastră. Va să zică suntem pe baza legitimei apărări și ne vom apăra limitele confesionale până în pânzele albe. Avem datoria să o facem aceasta ca fii credincioși ai bisericii.

Acesta este confesionalismul nostru și în acest confesionalism nu ne lăsăm terorizați de nimeni și nici sub un raport de viață publică, ci dimpotrivă îl mărturisim de datoria noastră preoțească iminentă.

Noi cunoaștem ghiarele ocultei propagandiste, care pe teama confesionalismului vreă, să suprimă legitima noastră apărare, așteptăm însă și dela intelectualii fii ai bisericii noastre să ne înțeleagă și să țină cont de noi ca biserică în lupta de existență a neamului, ce ei cu atâta vigoare o poartă, căci când nu vom mai fi noi nu vor mai fi nici dânșii...

Ceice au urechi de auzit să audă.

Protocol

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza gr.-or. română a Aradului, ținute în sesiunea ordinară a anului 1910.

Ședința VIII.

S'a ținut în 29 aprilie (12 maiu) 1910 la ora 4 după amiază.

Președinte: P. S. Sa Domnul Episcop diecezan Ioan I. Papp. Notar: Vasile Goldiș.

Nr. 113. Urmează la ordinea zilei *continuarea referadei comisiunii epitropești* prin raportorul ei dr. Sever Ispravnic.

Se cetește raportul Consistorului din Arad, cu care subșterne concluzul congresual Nr. 78/909, apoi cererea Consistorului din Oradea-Mare pentru încuviințarea unui împrumut din fondul episcopiiilor înființându-se în scopul edificării localităților pentru Consistorul din Oradea-Mare.

La propunerea comisiunii sinodul aduce în această chestiune următorul concluz:

După ce nu se arată de loc suma, ce s'ar recere la edificarea contemplată, cererea se remite Consistorului din Oradea-Mare cu învitarea, ca același Consistoriu pe sesiunea viitoare să alăture la petit planul și preliminarul de spese pentru zidirea proiectată și totodată să arate, că din ce izvoare de venituri crede a suporta interesele, precum și depurările împrumutului.

Nr. 114. Rugarea catihetului *Nicolae Popescu* din Karczag pentru remunerațiune de 400 Cor.:

se transpune Consistorului din Oradea-mare pentru competență rezolvire.

Nr. 115. Răspunsul Consistorului din Arad la concluzul sinodal Nr. 30 p. XXII alinea a 2-a, că în chestiunea venitului sesiunii parohiei vacante din *Ianova* n'a avut lipsă de îndemnizare, nici a avut datorința să notifice Sinodului dispozițiunea sa:

se ia la cunoștință.

Nr. 116. La propunerea comisiunii epitropești bugetul Consistorului din Arad pe anul 1910 se staverește precum urmează:

Bugetul

Consistorului gr.-or. rom. din Arad pe anul 1910.

A) Venite (acoperire)

a) Ordinar.

	A fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910.
Bani gata rămași la 31 decembrie 1909	2233.35	3579.48
Ajutor de stat	17300.—	17300.—
Contribuirea 4 fil. de suflet	14150.—	14150.—
60% din venitul fondului biserice.-clerical	23903.94	23847.60

	A. fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910.
60% din venitul fondului școlar-preparand.	3886.20	3942.72
Taxa de 1 cor. dela	1700.—	1700.—
Cvota 10% spese de administrare din venitul curat al fondurilor și fundațiilor	22425.17	25270.31
Din venitul sesiilor, reduse întru acoperirea parțială a retributiei protoprezbiterilor	10200.—	10200.—
Spesele biuroului sinodal dela deputați	200.—	200.—
Cvota 3/5 din venitul fondului pentru promovarea culturii religioase	1498.26	1501.44
Didactu teol.-pedagog.	2500.—	2500.—
Taxe de examen și înțărare învățătoarească	1000.—	1000.—
b) Extraordinare.		
Cvota de 10% din fondul bisericesc-clerical	3983.99	3974.60
Cvota dela fond. sinod. congres. spre acoper. parț. a diurnelor deputaților sinodali	1000.—	1000.—
Dela fondul gimnazial contribuie la bugetul școlar	600.—	600.—
Dela fondul de asigurare conf. §. 14 din Reg. votat prin conc. sin. Nr. 83 din 1899	1487.70	1618.62
Din venitul curat al tipografiei și librăriei	2248.95	1216.44
Dela fundațiunea Paffy conf. regulam. p. 3. lit. e)	264.—	568.42
Taxe de examen, înțărare și strămutare preoțească	1500.—	1500.—
Suma venitelor:	112081.56	115669.63

B) Spese.

I. Senatul bisericesc.

a) Ordinar.

Asesorului ordinar:		
Salar fundamental	2400.—	2400.—
Adaus personal la salar	600.—	600.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	600.—	600.—
Relut de cortel	500.—	500.—
Directorului institutului teologic-pedagogic:		
Salar fundamental	1800.—	1800.—
5 cvincvenalii à 200 cor.	1000.—	1000.—

	A fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910.		A fost preliminar în 1909.	S'a votat 1910.
Retribuțiune direcțională	400.—	400.—	Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	480.—	480.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	640.—	640.—	Relut de cortel	500.—	500.—
Relut de cortel	500.—	500.—	Referentului revizor șco- lar, salar	—.—	2400.—
La 2 profesori de teo- logie: Salar funda- mental à 1800 cor. .	3600.—	3600.—	Relut de cortel	—.—	500.—
La unul cvincvenal, re- trograd 666.66, pe 1909 + 200	866.66	200.—	Profesorilor preparand.: Salar fundamental la 5 à 1800 cor.	8800.—	9000.—
La ambii ameliorare de salar până la regulare definitivă, unuia 400 cor. celuilalt 360 .	760.—	760.—	La unul 5 cvincvenale à 200 cor.	1000.—	1000.—
La ambii relut de cortel 500 cor.	1000.—	1000.—	La unul cvincvenal re- trograd pe timpul dela 1 sept. 1907—31 dec. 1909	—.—	466.—
Profesorului de cant și muzică: Salar funda- mental	1600.—	1600.—	Tot aceluia cvincvenal pe 1910	—.—	200.—
Ameliorare provizorie până la regul. defin.	320.—	320.—	Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	2000.—	2000.—
Relut de cortel	400.—	400.—	Relut de cortel la 5 à 500 cor.	2500.—	2500.—
2 cvincvenale retrograde pe 1 sept. 1904—31 dec. 1909	—.—	1133.32	Profesorului de desemn și caligrafie, salar . .	200.—	1600.—
2 cvincvenale pe 1910	—.—	400.—	Relut de cvartir	—.—	400.—
La al 3-lea profesor de teologie: Salar fun- damental	—.—	1800.—	Onorar profesorului de higienă	1200.—	1200.—
Relut de cortel	—.—	500.—	Salar fundamental învă- țătorului dela școala de praxă	800.—	800.—
Onorar prof. supl. la teologie	600.—	—.—	Susținerea alumneului .	2500.—	2500.—
Contribuire la bugetul metropolitan	300.—	300.—	Recvizite de învățământ la institut	300.—	500.—
Ajutoare de caritate .	300.—	300.—	Recvizite de scris și spese direcționale . .	200.—	200.—
Rebonificarea celor 11 pprezb. din districtul Consist. din Arad, din fondul preoțesc pent. ședulele de cununii à 600 cor.	11000.—	6600.—	Recvizite de învățământ în economie	150.—	—.—
Aceeși rebonificare ce- lor 6 pprezb. din di- strictul Consist. din Oradea-Mare à 600 coroane	3600.—	3600.—	Remuner. catihetilor .	5500.—	6000.—
b) Extraordinare.			Retribuțiunea celor 11 protoprezv. din distr. Cons. Arad, pt. insp. școlară à 400 cor. .	—.—	4400.—
Diurne și spese de es- misiuni	1800.—	800.—	b) Extraordinare.		
Spese neprevăzute . .	400.—	400.—	Diurne și spese de es- misiuni și inspecțiune	1000.—	1000.—
La olaltă: 34986.66, 32153.32			Ajutoare culturale . . .	2000.—	2000.—
II. Senatul școlar.			Spese neprevăzute . . .	400.—	400.—
a) Ordinare.			La olaltă: 31930.—		42446.66
Asesorului ordinar: salar fundamental	2400.—	2400.—	III. Senatul episcopesc.		
			a) Ordinare.		
			Asesor ordinar: Salar fundamental	2400.—	2400.—
			Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	480.—	480.—
			Relut de cvartir	500.—	500.—
			Secretarului consistorial Salar fundamental . .	2400.—	2400.—

	A fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910.
Adaus personal	800.—	800.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	640.—	640.—
Relut de cvartir	500.—	500.—
Controlorului-contabil:		
Salar fundamental	2400.—	2400.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	480.—	480.—
Relut de cvartir	500.—	500.—
Cassarului consistorial:		
Salar fundamntal	2400.—	2400.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	480.—	480.—
Relut de cvartir	500.—	500.—
Referentului ajutător:		
Salar fundamental	1600.—	1600.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	320.—	320.—
Relut de cvartir	400.—	400.—
Ajutorului contabil:		
Salar fundamental	1600.—	1600.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	320.—	320.—
Relut de cvartir	400.—	400.—
Salarul unui funcționar la senatul epitropesc	—.—	1600.—
Onorar fiscalui consist.	2000.—	2000.—
Onorar esactorului cons.	800.—	800.—
Arhivarului consistorial:		
Salar fundamental	1600.—	1600.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	320.—	320.—
Dotarea canceliștilor . .	4500.—	4500.—
Simbria servitorului de cancelarie	720.—	720.—
Incălzitul și luminatul localurilor consistor.	1300.—	1300.—
Recvizite de scris, mo- bilă și porto	1600.—	1600.—
Tipărituri pentru Cons.	2000.—	2000.—
Prețul unei mașini de scris	710.—	—.—
Contribuțiune și ecvival.	100.—	100.—
Taxa de canalizare, con- zum de apă și asigur.	300.—	300.—
Diurne și viatec depu- taților sinodali	2500.—	2500.—
Diurne și viatec depu- taților congresuali . .	2400.—	—.—
Diurne și viatec la co- misiuni și exmisiuni . .	400.—	200.—
Subvențiunea lui Ioan Moldovan	600.—	150.—
Subvențiunea văd. Milca Bodea	96.—	96.—
Cvota pentru depurarea împrum. gimn. Brad	400.—	400.—

b) Extraordinare.	A fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910.
Spese neprevăzute	800.—	400.—
La olaltă:	42266.—	39706.—
Recapitarea:		
I. Senatul bisericesc . . .	34986.66	32153.32
II. „ școlar	31930.—	42446.66
III. „ epitropesc	42266.—	39706.—
Suma speselor:	109182.66	114305.98

Bilanțul:

A) Venite (acoperire) . .	112081.56	115669.63
B) Spese	109182.66	114305.98
Escedent:	2898.90	1363.65

Nr. 117. La propunerea aceleiași comi-
siuni se stabilește precum urmează:

Bugetul

Consist. rom. gr.-or. din Oradea-Mare pe a. 1910.

A) Venite:

	A fost preliminar în 1909	S'a votat pe 1910
Remanența cassei din 1909	2192.54	4120.46
Ajutor dela stat pe 1900	12000.—	12000.—
Competința sidoxială . .	1200.—	1200.—
Rebonificarea celor 6 protopopi pentru șe- dulele dela cununii din fondul p. ajutorarea preoției	3600.—	3600.—
Competința din fondul pentru promovarea culturei religioase . . .	995.84	995.84
Contribuiri parohiale . .	7000.—	7000.—
Taxe de 1 ^o Cor. dela cununii	200.—	200.—
10% spese de admini- strare ale fondurilor administrate la acest Consistoriu	262.67	282.11
Cvota din fondul de a- sigurare, fondul gim- nazial și tipografia diecezană	—.—	1960.—
Venite neprevăzute . . .	300.—	300.—
Suma:	27751.05	31658.41

B) Spese:

I. Senatul bisericesc.

Salarul vicarului episc.	10000.—	10000.—
Salar asesorului ref. bis.	2400.—	2400.—
Relut de cvartir aceluiaș	500.—	500.—
Retribuțiunea protopop. pentru ședulele dela cununii și pentru înșp. școalelor	6000.—	6000.—

	A fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910
Spese de călătorie în afaceri bisericești . . .	200.—	200.—
Suma:	19100.—	19100.—

II. Senatul școlar:

Remunerațiunea catihe- tilor	500.—	500.—
Catihetului N. Popovici din Oradea-Mare . . .	400.—	400.—
Ajutorarea școalelor . .	995.84	995.84
Spese de călătorie în afaceri școlare	200.—	200.—
Suma:	2095.84	2095.84

III. Senatul episcopesc.

Salarul secretarului . . .	2400.—	2400.—
Relut de cvartir acestuia	500.—	500.—
Salariu unui ref. ajutător la senatul episcopesc	2400.—	2400.—
Salarul actuarului . . .	2000.—	2000.—
Relut de cvartir acestuia	400.—	400.—
Onorar fiscalului	600.—	600.—
Onorar casarului	200.—	200.—
Onorar controlorului . .	200.—	200.—
Salar pentru scriitor . .	1200.—	1200.—
Leafa servitorului . . .	360.—	360.—
Pentru lemne	350.—	350.—
Pentru luminare	60.—	60.—
Recvizite pt. cancelarie	150.—	150.—
Instruirea cancelariei . .	150.—	150.—
Contribuțiune, și ecvi- valent	400.—	400.—
Tipărituri pt. consistor	500.—	500.—
Competința sidoxială . .	1200.—	1200.—
Diurne deputaților sinod.	1200.—	1200.—
Spese de călătorii în afaceri epitropești . . .	100.—	100.—
Conservarea edificiilor	400.—	400.—
Spese neprevăzute	300.—	300.—
Suma:	15070.—	15070.—

Suma speselor:

I. Senatul bisericesc . .	19100.—	19100.—
II. Senatul școlar . . .	2095.84	2095.84
III. Senatul episcopesc . .	15070.—	15070.—
Suma totală:	36265.84	36265.84

Bilanț:

Suma venitelor	—.—	31658.41
Suma speselor	—.—	36265.84

Rămâne deficit: —.— 4607.43
 adevă patrumișasesute și șapte cor. și 43 fil.,
 care sumă se va acoperi din restanțele, ce se
 vor încasa în decursul anului 1910 și even-
 tualul rest se va acoperi din venitul fonduri-
 lor comune clerical și școlar.

Nr. 118. Raportul Consist. din Oradea-
 Mare, prin care se dau deslușiri asupra gre-
 șelii aflate în socoile fundațiunii Mihoc din
 anul 1908:

se ia la cunoștință.

Nr. 119. Având în vedere numărul mare
 de petiții relativ la diferite colectări, cari întră
 an de an dela o mulțime de parohii din die-
 ceză direct la acest sinod, fără de nici un
 control și cu încunjurarea corporațiunilor legali
 și în cele mai multe cazuri fără nici un fel de
 dovadă despre necesitățile bisericești și școlare,
 cari singure pot motiva asemenea petițiuni și
 peste tot concesiunile de colectă, pentru buna
 ordine și drept normativ de procedură în toate
 cazurile de asemenea colectări, — la propu-
 nerea deputatului sinodal *dr. Nicolae Oncu*
 sinodul aduce următorul concluz:

Sinodul enunță, că pe viitor numai acelea peti-
 țuni de colectări pe întreg teritoriul diecezei pentru
 orice scopuri bisericești și școlare se pot admite la
 dezbatere și pot fi luate în considerare din partea
 acestui sinod, cari sunt bazate pe concluze motivate
 ale comitetelor parohiale, cari sunt aprobate de si-
 noadele parohiale și totodată, cari pe calea protoprez-
 biterului se înaintează la Consistor și de aici la
 sinod pe lângă opinia atât a protoprezbiterului, cât
 și a Consistorului competent.

Se enunță totodată, că fiecare comună biseri-
 cească, căreia i-s'a dat dreptul de colectare pe teri-
 torul diecezei, îndată după încheierea colectei, cel
 mult însă în termen de 1 an de zile dela data conce-
 sionării colectei, este dator să facă și pe calea sa
 să prezinte Consistorului competent socoată documen-
 tată despre rezultatul colectei.

Cu executarea acestui concluz se însărcinează
 ambele consistorii.

Nr. 120. Se prezintă declarațiunile mem-
 brilor din comisiunea sinodală de control, a-
 nume a deputaților sinodali: Procopiu Givu-
 lescu, dr. Nestor Oprean și dr. George Popa,
 prin care aceștia abdică a fi membri în acea
 comisiune. La propunerca comisiunii epitro-
 pești prin raportorul dr. Sever Ispravnic:

Abdicarea nu se primește, ci deputații sinodali
 Procopie Givulescu, dr. Nestor Oprean și dr. George
 Popa se însărcinează și mai departe cu agendele co-
 misiunii sinodale de controlă.

Nr. 121. Urmează la ordinea zilei *refe-
 rada comisiunii verificatoare* prin raportorul ei
 dr. Iustin Marșieu, în afacerea alegerii de de-
 putați sinodali mireni în cercul Peșteș.

Comisiunea pe baza raportului comisaru-
 lui sinodal dr. Aurel Lazar constată, că pe
 lângă cea mai minuțioasă cercetare n'a putut
 eruă nici persoana, care a înștrăinat, nici
 modul, în care au dispărut actele electorale,
 în consecință propune și sinodul decide:

alegerea de deputați sinodali mireni în cercul
 Peșteș a lui dr. Demetriu Mangra și Iosif Tărău se
 nimicește, mandatele de deputați sinodali mireni în

acest cerc se declară vacante și Consistorul concernat se invită, ca la timpul său să iee dispozițiunile de lipsă pentru alegerea nouă. Totodată Consistorul concernat din Oradea-mare se invită a lua măsurile necesare pentru eruirea persoanei culpabile pentru pierderea actelor de alegere și a procede apoi pe cale disciplinară în contra acelei persoane.

Nr. 122. Urmează la ordinea zilei *reterada* comisiei bugetare prin raportorul ei *Cornel Lazar*.

La propunerea comisiei:

Sinodul stabilește spesele sesiunii sinodale actuale în sumele următoare:

Pentru deputații din districtul Aradului:

a) diurne	Cor. 1616—
b) spese de călătorie	„ 235'30
De tot:	Cor. 1891'40

Pentru deputații din districtul Orăzii-mari:

a) diurne	Cor. 696—
b) spese de călătorie	„ 250'60
De tot:	Cor. 946'50

cari sume se asignează spre plătire la cassa consistorială din Arad în contul bugetelor consistoriale din Arad și Oradea-Mare.

Nr. 123. Pentru verificarea protocoalelor ședinței a VII-a și VIII-a:

se designează deputații sinodali locuitori în Arad.

Nr. 124. Terminându-se agendele prezentei sesiuni sinodale P. S. Sa părintele Episcop mulțamește lui Dumnezeu, că ne-a învrednicit a ne întruni în pace și a încheia cu bine lucrările pentru această sesiune și mulțumind totodată și deputaților pentru zădul și interesarea, cu care au participat la rezolvirea chestiunilor puse la ordinea zilei și implorând binecuvântarea de sus asupra lucrărilor sinodului și asupra deputaților, la ora 7 seara ridică ședința și declară sesiunea sinodală din acest an închisă.

Deputatul Nicolae Zigre mulțamește P. S. Sale în numele deputaților pentru zelul, paciența și tactul, cu care a condus sesiunea încheiată, accentuând stăruințele și rezultatele bune, la cari au ajuns afacerile diecezei sub conducerea înțeleaptă a P. S. Sale.

Vasile Goldiș,
notarul ședinței.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința subscrisei comisii sinodale.

Arad, 4/17 maiu 1910.

Ioan I. Papp m. p.,
Episcop-președinte.

Vasile Goldiș m. p.,
notar.

Roman Ciorogariu m. p. George Popoviciu m. p.

Vasile Beleş m. p. Petru Truția m. p.

Dr. Nicolae Oncu m. p.

Aviz!

Prin aceasta se aduce la cunoștință învățătorilor noștri, pentru știre și acomodare, că s'au luat dispozițiilor de lipsă la Tipografia noastră diecezană pentru tipărirea **anuarului școlar** pe anul școlar 1910/11. Fiindcă numai acest anuar este admis spre întrebuințare în școlile noastre confesionale, învățătorii sunt îndatorați a se îngriji de procurarea lui la bună vreme, dela Librăria diecezană de aici.

CRONICA.

Aviz stipendiștilor diecezani!

Stipendiștii diecezani sunt avizați a-și înainta la Consistor, cel mult până la 1/14 iulie a. c., testimoniile în original, ori în copii legalizate la notarul public despre rezultatul studiului în anul școlar 1909/10.

Tot atunci să arate fiecare stipendist, că din care fundațiune a fost ajutorat.

Nesubșternerea la vreme a testimoniilor se va socoti ca renunțare la stipendiu, sau că respectivul stipendist și-a pierdut titlul la stipendiu, — dreptce stipendiul în asemenea caz se va sistă.

Potopul din Caraș-Severin. Dumnezeu a pus la grea încercare Caraș-Severinul, a trimis anume potop asupra lor, care a înecat sute de vieți omenesti, a înecat vitele, a risipit casele și sămănăturile. Pagubele aceste materiale se urcă la zeci de milioane și cei rămași în viață de pe teritoarele potopite sunt expuși foametei.

Sunt nu numai oameni, ci și frații noștri de un sânge, avem dară îndoită datorie a sări întru ajutorul celor nenorociți. Maiestatea Sa s'a îndurat cel dintâiu a oferi 100.000 coroane, s'au dat Circulare dela mitropolie din Sibiu I. P. S. Sa Domnul Mitropolit Ioan Meșianu și P. S. Lor episcopii eparchioși Miron Cristea și Ioan I. Papp apelează la milostenia credincioșilor și milostenia s'a început a să manifestă în darurile trimise pe colectele ziarelor până acum și sigur se va manifesta pe toate terenele.

Apelăm și noi la inimile creștinești, să concurgă cu obolul lor la salvarea populației strivită de năsprasnicul potop.

Tokaj. Fortunile nu mai înceată, după ce s'au mai descărcat în părțile Hunedoarei acum s'a descărcat asupra podgoriei din Tokaj, devastând vile de mare valoare, paguba să urcă și acolo la zeci de milioane.

Favor de călătorie. Precum am înregistrat și noi, ministrul de comerț a acordat învățătorilor și profesorilor reducere de 50% pe trenurile statului. Învățătorul Alexiu Paticeu dă în „Tribuna“ indicații pentru

procedura la câștigarea biletului redus. Corpul profesoral dela seminarul nostru a și obținut biletele deja cu 2 săptămâni mai înainte, să grăbească și învățătorimea, ca să nu iasă din termenul, fixat de guvern pentru petiționare, căci atunci își perde dreptul la acest favor. Ne mirăm, că conducerea Reuniunii învățătorilor n'a luat afacerea în mână să dea învățătorilor îndrumările necesare. Să o facă dar acum de urgență.

Rectificare. În numărul precedent (24) al acestui organ de publicitate s'au strecurat în „Predica rostită a 2-a zi de Rusalii în biserica din Lipova” greșeli cari sunt a se rectifica: La pag. 3. col. I. după cuvintele: „Limba, legea, vorbe sfinte!” să se pună ca separațiune a celor precedente (I) de celea ce urmează: II. După această subdiviziune aliniatul al 3-lea în jos, textul incomplet se completează: „cu ajutorul Turcilor, peste ruinele... Aliniatele 3 și 4 de jos în sus sunt a se rectifica, astfel: în loc de *sfâșiat* să se cetească *sfârșit*; în loc de 27 să se cetească 24 ani. Aliniatul penultim, șirul prim, în loc de *raportul* a se celi *prorocul*. Aliniatul ultim în loc de *nostri* a se rectifica *voștri*.

Convocare. Onorații colegi cari au absolvat pedagogia în Arad în anul școlar 1904/5 și s'au subscris la obligamentul nostru de convenire colegială la 5 ani după absolvare, prin aceasta sunt convocați a să prezintă la 1-a convenire colegială, ce o vom ține joi în 1/14 iulie a. c. la 2 ore p. m. în una din salele institutului pedagogic din Arad. Programa: 1. Cuvântul de deschidere. 2. Constatarea prezențelor. 3. Raportul biroului. 4. Eventualele dizertații. 5. Propuneri și interpelări. 6. Alegerea biroului. 7. Fixarea proximei conveniri. 8. Încheierea. NB. Onorații colegi căsătoriți sunt rugați a se prezenta împreună cu stimatele soții. Abatere dela p. 1. din obligament s'au făcut în urma dorinței majorității, cari făceau pendentă participarea de strămutarea locului. Timpul, de aceea l'am fixat pe joi după Sâmpetru, ca acei On. Colegi, cari doresc a face excursiune în părțile Bradului, pe duminică după Sâmpetru să poată fi pe muntele Gâina la târgul de fete. Almaș, la 14/27 iunie 1910, iubitor-coleg Nicolae Botici, inv. prezident.

Aviz!

Anuarul școlar, tipărit conform ordinului ministerial mai nou, acomodat și școalelor ajutoare din partea statului, conținând tipăriturile: *ziuar de primire, ziuar de frecvență și progres, ziuarul materialului propus, ziuarul vizitațiilor, și evenimentelor, consemnarea manualelor întrebuințate, date statistice despre școlari, învățători și școală*, se află spre vânzare la **Librăria diecezană din Arad**. Prețul unui exemplar pentru o școală cu 80 elevi 4 cor., — dela 80—120 cu 5 cor., — dela 120—160 cu 6 coroane.

Cronică bibliografică.

Au apărut Nr. 553 din „Biblioteca pentru toți” cuprinde Amintirile din război ale d-lui Locot.-colonel Căpălescu. Scrierea aceasta, socotită de profesorul universitar D. Mihail Dragomirescu, ca cele mai izbutite

memorii militare din câte avem scrise până acum în românește, reînvie într'un mod simplu și atrăgător, câteva episoade din gloriosul războiu pentru independență. Ceeace face farmecul acestor povestiri, e că nu sunt simple însemnări istorice, ci descrierile faptelor de arme sunt întretesute cu amintiri de ordin personal cari dau viață și interes lucrării. Pentru înbogățirea cunoștințelor istorice ale elevilor, cât și, mai ales, pentru întărirea sentimentelor patriotice și naționale, volumul „Amintiri din război” e foarte potrivit. Tot în „Biblioteca pentru toți” au mai apărut următoarele scrieri cu conținut istoric și cari pot fi cetite cu mult folos: *Viața Regelui Carol, de Mitte Kremnitz*. Din zilele de cădere ale lui Mihail Viteazul, de Lepădatu. *Curcanii* piesă națională de Gr. Ventura. Din viața lui Napoleon, părți schițate de H. G. Lecca. *Moții și Curcanii* de Al. Odobescu. *Istorie de Ionescu-Gion*. *Istoria Românilor* de D. Onciul. *Povestiri din Istoria Patriei* de Aguletti. A se cere catalogul complet al acestei „Biblioteci pentru toți” la Librăria editoare Leon Alcalay — București.

— A apărut: *broșura Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare sau Alcoolismul și Urmările Lui din punct de vedere Economic, igienic, moral și național. De Pr. D. Voniga*. Tipografia Nouă, Orăștie. 1910. Broșura se estinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirituoase. 4. Beția și consecințele ei, în general. 5. Efectele stricătioase ale beuturilor spirituoase, în special asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al moralității. Tuberculoza (oftica) și morburile mentale. 7. Alcoolul și morala publică sau raportul dintre alcoolism și criminalitate. 8. Alcoolul și ereditatea, sau efectele alcoolismului asupra posterității. Copiii bețivilor. 9. În resumat: Alcoolismul — Mizerie, Boală, Crimă și degenerare. 10. Lupta în contra alcoolismului. Combaterea beției. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învățământ antialcoolic. Prețul broșurei 1 cor. 60 fil. Se poate procura la autor în Gyrok și la toate librăriile.

6-6

Concurse.

Nr. 2586/1910.

Pentru deplinirea definitivă a postului de învățător la **școala de aplicație de lângă institutul ped. gr. or. român din Arad**, prin aceasta se publică concurs.

Beneficiul împreună cu acest post este următorul: a) salariu anual de 600 cor.; b) proviziune completă (locuință, vipt, luminat și încălzit) în alumeul preparandial.

Alegândul va avea să funcționeze totodată și ca prefect al alumeului preparandial fără nici o altă remunerațiune.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr. or. român din Arad, în **30 zile** dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele sunt a se adnexa următoarele documente:

1. Atestat de botez
2. Atestat despre calificația recurrentului

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, când recurentul a funcționat și până acum ca învățător la vr'o școală elementară populară.

Arad, din ședința consistorială dela 10/23 iunie 1910.

Consistorul român ort. din Arad.

—□—

1—3

Pe baza ord. Ven. Consistor dtto 25 iulie (7 august) 1909 Nr. 3995/1909 prin aceasta se escrie din nou concurs pentru definitiva întregire a postului de învățător la școala gr. ort. română confesională din Bruznic protopopiatul Lipovei, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele: 1. Salar în bani gata 1000 cor. 2. Cortel liber în edificiul școlii. Zidirea unei școli noi e în curs. 3. Dela înmormântări 60 fl. și când se duce mortul la biserică 1 cor. cu liturgie 2 cor. 4. Conferința inv. 30 cor. 5. Scripturistica inv. 20 cor. 6. $\frac{1}{4}$ jughâr grădina pentru legume.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoralul în și afară de biserică; a instrui tinerimea școlară precum și pre cea eșită din școală în cântările bisericesti și tipic: a instrui și a conduce corul bisericesc existent, pentru care ca remunerație va avea jumătate din toate venitele funcțiunilor cu corul, a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial, a face socoțile parohiale pentru o remunerație de 50 cor. Pentru serviciile prestate în altă comună nu să acoradă nici un emolument.

Recurenții au a-și substerne recursele lor M. On. D. adm. protopopesc, Ioan Cimponeri în Lipova fiind adresate comitetului parohial din Bruznic. Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sânta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic și note; dar nu în ziua de alegere.

Bruznic la 27 maiu (9 iunie) 1910.

George Marcu,
preș. com. paroch.

Iosif Gruî,
notar. com. paroch.

Iuliu P. Olariu,
paroch.

—□—

1—3

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor de sub Nr. 1174/93 B. 1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa III Iteu de nou să escrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu supraedificatele; 2. Pământ arător și fână 12 iugh. 391□; 2. Dela fiecare număr de casă (cam 80) case o măsură bucate grâu ori cucuruz à 2 cor. 4. Zile de lucru cu plugul ori carul 30 à 2 cor. iară cu mâna 50 à 40 fl. 5 Venitele ștolare după uzul din trecut.

Afară de acestea întregirea dela stat, și întru cât statul nu va concurge cu ajutor, alesului i-se asigură din partea Venerabilului Consistor un ajutor anual de 600 cor. din fondul diecezan.

Darea după pământul parohial o va solvi alesul, apoi va avea să catehizeze la școală eventual la toate școlile din loc, fără a aștepta remunerație dela comună ori dieceză.

Recursele ajustate cu documentele originale sunt a se înainta Prea On. oficiu protopopesc în Oradea-

mare, iară recurenții vor avea să se prezinte cu observarea §-lui 20 din regulament, în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea omileșică și rituală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Toma Pacala, protopop.

—□—

1—3

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor de sub Nr. 1115/89 B. 1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante Tășad de nou să escrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu supraedificatele de lipsă și intravilan; 1 Pământ arător și fână 17 jug. 582□; 3. Competința de bir dela fiecare număr de casă (cam 180 numere), câte una măsură boambe ori în bani câte 2 coroane; 4 Venitele ștolare după uzul din trecut, și anume: înmormântarea mică 2 cor. înmormântarea mare 6—10 cor. un stălp 2 cor. predică și iertăciuni 4 cor. 12 evangeliu 2 cor. feșanie, 1 cor. maslul 2 cor. 5. Întregirea dela stat amăsurat evalificațiunei alesului. Beneficial acesta și întregirea dela stat asigură dotațiunea recerută pentru parohiile de clasa primă (!); deci dela recurenți se cere evalificațiunea prescrișă în §17 p. 1. al regulamentului pentru parohii, iară întru cât nu se vor prezenta recurenți cu evalificațiune de clasa primă, se vor admite și recurenți de clasa doua.

Alesul va avea, să supoarte dările publice după pământul parohial; afară de aceste va avea, să provadă catehizările la școala confesională eventual și la alte școle din loc, fără a aștepta ceva remunerațiune dela comună ori dieceză.

Recursele ajustate cu documentele originale de evalificațiune sunt a se înainta P. O. oficiu protopopesc în Oradea-mare, iară recurenții vor avea să se prezinte cu observarea §-lui 20 din regulament în s. biserică din loc, în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Toma Pacala, protopop.

—□—

1—3

Amăsurat ordinului Venerabilului Consistor dtto 18/31 maiu a. c. Nr. 1022/7913/1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante Soldobagi din protoprezbiteratul Orășii mari de nou escrie se concurs cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu grădina ($\frac{1}{4}$ jugh.) și cu supraedificatele; 2. Una sesiune pământ arător și fână, după care alesul are să solvească toate dările; 3. Dela 70 Nr. case câte o măsură bucate — grâu ori cucuruz — în natură; 4. Venitele ștolare, prohod mic pentru mori până la 7 ani 2 cor. prohod simplu la mort mare 6 cor. prohod mare cu ertăciuni, 12 evanghelii, evanghelia lui Lazar și feșanie 12 cor. și celelalte venit ștolare conform protocolului comitetului paroh. din 4 decem. (21 noem.) 1909; 5. Paușal pentru cancelaria oficiului parohial 5 cor. 6. Întregirea dela stat stabilită pentru acea parohie.

Alesul va avea să catehizeze atât elevilor din școala cotidiană, cât și celor din școala de repetiție fără a aștepta vre-o remunerație dela comună ori dieceză.

Parohia fiind de clasa a II, dela recurenți se recere evalificațiunea prescrișă pentru astfel de pa-

rohi. Recurenții sunt avizați a-și trimite recursurile adresate comitetului parohial concernent, și ajustate, conform Regulamentului pentru parohii, subsemnatului protopop în termenul indicat, iar până la alegere a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s-ta biserică din Soldobagi spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacală*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din Cetea, protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta să publice concurs cu termen de alegere pe 25 iulie (7 august) 1910.

Emolumentele: 1. Dela comuna bisericească în bani gata 519 cor. 2. Cvarțir liber cu grădină și supraedificatele economice. 3. Întregirea salariului conform legii în vigoare din vistieria statului. — Alesul este obligat a conduce strana dreaptă și a se prezenta la toate slujbele dumnezeiești, împreună cu elevii la sfânta biserică. Pentru cantorat nu are dreptul a pretinde vre-o remunerație, nici dela comună, nici dela dieceză.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca petițiilor lor, ajustate conform legilor în vigoare, adresate comitetului parohial din Cetea, să le substearnă subscrisului protopresbiter până la 11/24 iulie 1910, având a se prezenta, cu prealabila avizare a șefului tractual — până cu 8 zile înainte de alegere, în sfânta biserică din Cetea, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cetea la 8/21 iunie 1910.

Pentru comitetul parohial.

Alexandru Drimba,
preot președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protopresbiter, inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din Bratca protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta să publice concurs, cu termen de alegere pe 20 iulie (2 aug.) 1910.

Emolumentele: 1. În bani gata 570 cor. prin repartiere pe popor. 2. Despăgubire pentru lemne 30 cor. 3. Ajutorul sperativ dela stat 400 cor. 4. Cvarțir liber și $\frac{1}{4}$ din grădină. 5. Pentru încălzirea salei de învățământ și servitul recerut 20 cor. Dela înmormântare mare 3 cor. mijlocie 2 cor. mică 80 fil. feștanie, cunanie câte 40 fil. Conducătorii de cor sunt preferiți. Alesul e obligat a providea cantoratul în biserică fără nici o remunerațiune dela biserică ori dieceză, având a-și conduce regulat elevii la serviciul divin în toată duminica și sârbătoarea.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, să-și înainteze documentele legale adresate comitetului parohial din Bratca, subscrisului protopresbiter în M. Telegd, până la 11/24 iulie 1910, având dâșii a se prezenta în sfânta biserică din Bratca, — cu prealabila avizare a șefului tractual — până cu 8 zile înainte de alegere, = pentru a-și arăta aptitudinile în cântare și tipic.

Bratca la 11/24 iunie 1910.

Ștefan Domocoș,
preot președintele comit. par.

Teodor Manea,
notar com. par.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protopresbiter, inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunilor învățătoresci vacante din ppresbiteratul Timișorii, cu termen

de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”, se publică concurs și anume:

1. Prin concluzul Venerabilului Consistor Nrul 1534/910 s'a decretat vacant postul învățătoresc din Beregsău (clasele superioare). Emolumentele anuale sunt: a) în bani gata 1000 coroane; b) pentru conferință și scripturistică 50 coroane; c) dela înmormântări taxa uzuată; d) locuință și grădină în natură. Alesul va avea să provadă și cantoratul. Reflectanții cari vor dovedi, că știu să conducă corul vocal vor fi preferiți.

2. *Herniacova* cu salariu fundamental anual de 1000 coroane, locuință și grădină în natură și dela înmormântări, cân va fi poftit, una cor. Recurenții cari vor dovedi că știu înfință și conduce cor, vor fi preferiți. Alesul ia asubra-și obligamentul să provadă și cantoratul bisericesc.

3) *Jadani* cu emolumentele anuale: a) în bani gata 1000 coroane; b) pentru conferință 20 coroane; c) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.; d) cortel din 3 chilio, o cuină, un grajd și grădină de 800□. Dela recurenți se cere și capabilitatea de a conduce corul vocal și pentru aceasta primește remunerația specială dela s. biserică folosirea unui jugher de pământ, liber de dările publice, în preț de 70 coroane. Desteritatea de a conduce și instrua corul are să se documenteze prin atestat dela factori competenți. Mai beneficiază alesul și dela comuna politică 100 coroane pentru conducerea școlii de repetiție economică cu adulții.

4) *Pața* cu salariu anual: a) în bani gata 810 coroane; b) folosirea a 4 jughere pământ și un estravilan, a căror venit după detragerea dărilor face anual 140—160 coroane; c) relut pentru lemne numai pe seama învățătorului 50 coroane; d) pentru conferință și scripturistică 20 coroane; e) pentru cortel se va îngriji comuna bisericească, până va putea edifica un cortel corespunzător legii; f) dela înmormântări când va fi poftit 1 cor. Alesul va avea să provadă cantoratul atât în, cât și afară de s. biserică. Reflectanții cari dovedesc că știu conduce și instrua corul vocal vor avea preferință.

5. Pentru *Munar* filia Secusigiuului cu următorul salariu anual: a) dela comuna bisericească 200 cor. b) adaus personal dela Venerabilul Consistor 400 cor.; c) întregirea salariului conform art. de lege XXVII/907 se va cere dela stat; cortel liber cu 2 încăperi și grădină intravilană; pentru conferință 20 cor. și pentru scripturistică 10 cor.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiunile adresate comitetului parohial la Prea On. oficiu ppresbiteral în Temeșvár (Gyárvaros) ajustate cu documentele despre cvalificațiunea prescrisă. Reflectanții vor avea să se prezente, însă nu în ziua alegerii, în s. biserică din numitele comune, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. La recourse să se adnexeze și declarațiunea, că nu reflectează la cvinevenal, numai după cinci ani de serviciu ne intrerupt în comuna, la carea recurge.

Comitetele parohiale concernente.

Cu consenzul pprezb: *Dr. Tr. Putici*, inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din Gh. Tărian se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Organul-Oficiu „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1., Salariu în bani dela comuna bisericescă 600 cor.,

2. Cvarțir și grădină de legume., 3. Stolele cantorale dela funcțiunile obveninde în suma de 50 cor.. Alegândul învățător este îndatorat a conduce cantoratul în și afară de biserică fără altă remunerațiune. Pentru complectarea salariului conform art. de lege XXVII din 1907 deja s'a recurs la stat.

Dela recurenți se recere calificațiunea prescrișă în Regulament § 60.

Competenții vor avea a să prezintă în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din Ch. Tărian, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Recursele ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului paroh. din Ch. Tărian să se trimită Prea Onoratului Domn protopop Toma Pacala în Oradea-mare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□—

1=3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională rom. gr. or. din Valeamare cott Arad, să escrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salariul în bani gata 400 coroane. 2. Naturale 6. Hectl. grâu (ă. 13 cor. = 78 cor.) și 6 Hectl. cucuruz (ă. 10 cor. = 60 cor.) totala în valoare de 138 coroane. 3. Pentru scripturistică 15 coroane. 4. Pentru curatul școalei 20 coroane. 5. Spese de conferință și reuniune învățătorescă 20 coroane. 6. Lemne după trebuință atât pentru școală cât și pentru învățător comuna să îndatorează a le aduce din pădurea comună, din cari pe partea învățătorului s'a computat 20 metri în preț de 100 coroane. 7. Pământ învățătoresc estravilan 2½ jug. catastrale anual 42 coroane. 8. Venite cantorale computeate anual 10 coroane. 9. În fine cvarțir în natură 2 chilii, cuină, grajd și alte supraedificate cu intravilanul de 375 stânj. □. — *Întregirea salariului la 1000 cor. și coînevenalele abveniende se vor cere dela stat conf. art. XXVII: 1907.*

Alegândul învățător va avea a suportă cantoratul atât în cât și afară de biserică fără altă remunerațiune.

Dela recurenți să recere calificațiunea prescrișă în §-ul 60 din Regulament, a produce extras de botez și atestat de moralitate și serviciu de până aici.

Competenții vor avea a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare la s-ta biserică din Valeamare spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Cei apți de a înființa și conduce cor vocal, vor fi preferiți. — Doritorii de a ocupa acest post vor avea a subșterne documentele prescise — comitetului parohial din Valeamare — prin O. Oficiu Protoprezbiteral din Hălmagiu (Nagy Halmagy) în termenul susindicat.

Dat din ședința comitetului parohial din Valeamare ținută la 13/26 iunie 1910.

Ioan Săracu,
președ. com. par.

Mihai Oarce,
notar com. par.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter-inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă deficientul paroh. Gheorghe Leuca din Madrigesti-S. Buceavă în urma abdicării fostului Capelan Ioan Popa prin aceste să escrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela 1-a publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: I. Dela parohia matră Madrigesti jumătate din sesiunea paroh de 34 jugh. arător

și pășune de după care contribuția va avea să solvească pe ½ alesul, jumătate din birul parohial care face 1 măsură de cucuruz dela tot numărul de casă locuit, jumătate din stolele legale. II. Dela filia S. Buceava ½ din 70 măsuri cucuruz bir parohial și jumătate din stolele legale. III. Casa parohială rămâne în uzufructul parohului până va fi în viața, deci capelanul are a să îngrijă pe spesele sale proprii de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți să-și susțină recursele lor ajustate conform regulam. pentru parohii de clasa III. și adresate comitetului parohial din Madrigesti-S. Buceava în termenul arătat oficiului protoprezvit. în Halmagi (Nagyhalmagy) sunt avizați, să se prezente sub durată concursului în biserică din Madrigesti spre a-și arată desteritatea în cântare respective predicament făcându-se astfel cunoscuți popului.

Din ședința dela 14/27 iunie 1910.

Comitetul parohial din Madrigesti.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter.

—□—

1—3

Nr. 332 F. G. 1910.

Pentru conferirea de stipendii din „Fundatiunea lui Gozsdu” pe anul școlar 1910/11 la școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

- a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezătorilor, provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii gr.-or. române.
- b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1909/10, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum.
- c) că are avera proprie, și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela direcția politică competentul. Atestatul să cuprindă și date pozitive despre această avere și să fie subscris și de preotul locului, iar dacă nu ar fi acolo preot ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voește a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Ceice vorește să studieze în străinătate să arete necesitatea de a continua studiile în străinătate ca în cazul, dacă li-se va votă stipendiul, să se poată exopera concesiunea ministerială.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii la școalele de cadeți se observe, că stipendiile acestea numai atunci se vor solvi comandai școlare dacă concurentul va documenta că este primit de elev regulat.

6. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanții fundatiunii lui Gozsdu Budapest VII, Holló u. 8 până la 23 iulie 5 august a. c.

7. Toți ștendenții actuali, să provoacă, ea până la 2/15 iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul

școlar 1909/10, căci altcum să va sistă stipendiul, respective ajutorul avut.

8. Petițiile defectuos instruite sau sosit după termen nu vor fi considerate.

9. Concurantul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunei lui Gozsdu, ținută în iunie 1910.

Comitetul.

—□—

2—3

Pe baza ordinelor consistoriale cu Nrii 1549 respective 2437/1910, prin aceasta să escrie din nou concurs pentru îndeplinirea capelaniei temporale sistematizate pe lângă veteranul paroh Teodosiu Motorca din Dud cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Jumătate din sesiunea parohială. 2. Jumătate din birul preoțesc și stolele legale. 3. Cvota din ajutorul de stat pentru capelani.

Toate dările după partea beneficiată de capelan le va suportă alegândul.

Deși parohia e clasificată de clasa I-a, în lipsa de reflectanți cu asemenea pregătiri, să admit și cei cu pregătiri de clasa a II-a.

Alegândul va fi obligat a catehiza la școala noastră conf. fără a aștepta altă remunerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post sunt datori a-și înainta recursule ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Dud, P. O. oficiu protopopesc din Siria (Világos) având pe lângă stricta observare a §-lui 20 din Reg. pentru parohii a să prezintă în s. biserică gr. or. rom. din Dud în cutare-va duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat în ședința extraordinară a comitetului parohial din Dud la 14/27 martie 1910.

Gerasim Moț,
preș. com. par.

Ioan Volentir,
not. com. pa.

În conțelegere cu: Mihail Lucuța, prot. rom. ort.

—□—

3—3 gr.

Licitațiune minuendă.

În urma încuviințării Ven. Consistor arădan sub Nr. 1189/115 Epitr. 1910, de datul 1/14 iunie să publice licitațiune minuendă pentru renovarea radicală a bisericii române gr. ort. din Berechiu, protopopiatul Tinca, cott Bihor, pe lângă următoarele condițiuni.

Licitațiunea se va ține în biserică în duminica 4/17 iuliu a. c. a. m. la 9 ore.

Prețul exclamării conform preliminarului de spese este 12187 cor. 64 fil.

Licitanții au să depună în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile, vadiu de 10% din prețul de exclamare. Planul, preliminarul de spese și condițiile speciale de licitare să pot vedea la oficiul parohial din loc.

Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorie pentru participare.

Dat din ședința comitetului parohial din Berechiu ținută la 13/26 iunie 1910.

Georgiu Cosma,
par. prnș. com. par.

Petru Paul,
not. com. par.

În conțelegere cu: Nicolae Roxin, protopop.

—□—

1—3

Pe baza încuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 2667 an 1910 dto 11/24 maiu prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru zidirea unei nouă biserici în Dorgoș, protopopiatul Lipovei cu termen de licitațiune pe ziua de 20 iunie (3 iulie 1910, la 11 ore a. m. în școala confesională din loc. Prețul de exclamare 21.175 cor. 74 fil. (douăzeci și una mii una sută șeptezeci și cinci cor. 74 fil.).

Licitanții au să depună ca vadiu 10% din prețul de strigare, în numerar ori hârtii de valoare acceptabile.

Planul, preliminarul de spese și condițiile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Comitetul își rezervă dreptul de a da lucrările în întreprindere, fără privire la rezultatul licitațiunei acelui reflectant, carele are mai multă garanță materială și morală.

Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorie pentru prezentare ori participare la licitațiune.

Contractul încheiat pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, pentru comuna bis. numai după aprobarea Ven. Consistor.

Dorgoș, din ședința comitetului parohial gr. ort. român ținută la 24 mai (6 iunie) 1910.

Georgiu Botta,
par. preș. c. par.

Adrian Martin,
notar.

În conțelegere cu adm. ppresb. Ioan Cimponer.

—□—

3—3

Să caută un tinăr absolut de VI cl. gimn., ca practicant în farmacie, la Cornel Demetër, farmacist în Orăștie.

Compactor român în Arad

Iustin Ardelean

Strada Weitezer János Numărul 13.

Execută grabnic
și prompt tot felul
de lucrări, ce se
ating de aceasta
branșe. Legătură
fină și durabilă.
Serviciu prompt și
prețuri moderate

57